

Ploština

Prodloužený víkend. Osmdesátá léta, tehdy ještě naducaná rodinnými blaženostmi, které, na rozdíl od těch národních, bylo možné smysluplně prožívat. Ale přeci jen –na chvíli vypadnout z rodinného kolotoče, který se točí a točí v rytmu mně neznámých diskotopů slýchaných z rádia i amatérských nahrávek mých ratolestí. Tak hurá do Gottwaldova Zlína, bez dětiček a jejich puberty, bez obvyklých a tradičně nezáživných víkendových rozkoší. Na nástupišti se shromažďuje skupina turistů, kteří, kromě obligátních bágků korunovaných stočenými karimatkami, manifestují svou příslušnost ke skupině bílými holemi. Jak kdo. Já tehdy ne, a ještě dlouho ne!

Vylodění v Gottwaldově Zlíně. Turisté, orientující se poslepu a já nasávajíc vzdálenou vůni babiččiny koláče jsme na chvíli rozdělili své cíle. Oni na ubytovnu, já do domu babičky mého manžela. Vždycky mě ráda viděla.

Ale ráno už zas všichni v jednom chumlu, ve stanovenou dobu nás pozřel bachratý autobus a odvezl na první startovní seřadiště. Kde to bylo, už nevím. Ale odtud na Ploštinu se šlo po svých. Cosi jako pouť. Kdo dojde první, uvidí partyzána. Inu, jak kdo. Některým z nás šlo především o koordinovaný pobyt na čerstvém vzduchu. Na těch krásných valašskokarpatských krpálech, které tak miluju.

Paměť mi nenapovídá, vzpomínky netanou. Ale zase jsem na Ploštině, jako tehdy. Slunečný den, a vítr si sám pro sebe něco hučí. Hučí hlasitě a rád, bere přitom z rukou jakési tištěné listy papíru, které jako atributy socialistické kultury svírá v nejistých prstech člověk určený dodat nám, hůře vidícím anebo i nevidícím turistům, jasnou a nekompromisní informaci. Informace je zdlouhavá, v podstatě o ničem, co by ucho s povděkem přijalo. Doprčic, copak ten chytrák v životě nečetl Mňáčka? Copak nevyděl Engelchena aspoň ve filmu? Copak má za úkol se dočista ztrapnit? Anebo, myslí si ten užvaněný stréc, že co slepec, to blbec, a bude nám tu valit šrůby do hlavy?

Nevím, jak dlouho to trvalo. Čerství vítr od Bílých Karpat škubal strécovi, pardon, sůdruhovi, papíry z rukou a slunce k tomu nevšimavě svítilo.

Rozchod. Kdo měl průvodce, zamířil směrem k občerstvení. Mým průvodcem byl někde hluboko v duši Mňáčko se svým Engelchenem, ale docela rychle se přidal nezvaný host, říkejme mu důvěrně Deja vu.

A co já?

Stojím na nejplošším vrcholku Ploštiny. Zády ke mně postava bronzového partyzána PEVNĚ SVÍRÁ SAMOPAL, SNAD ABY SAMOU HANBOU NEUPADL. KOUKÁ někam SMĚREM K Lidečku...MOŽNÁ DUMÁ, kde to ještě osvobodit...

ZÍRÁM na něho a prohlížím si postupně záda, samopal, tělo, uniformu, čapku... Je to MLADÉ bronzové tělo, bronzová socha, bronzový partyzán, u jehož nohou se povalují zbraně, též z bronzu. Jsem ženská, máma od dvou dětí, turistka, která se chtěla vymanit ze stereotypu všedního kolečka – práce, děti, domácnost, trocha sexu, spánek, děti, práce... Užít si ten svůj zaslouženě prodloužený víkend. A proč tady stojím, duši rozfoukanou bělokarpatským větrem a počítám kulometné pásy a hlavně ty hlavně, co se tu povalují v záprdelí toho nafoukaného fracka?

Vytáhla jsem svého věrného pomocníčka – divadelní kukátko po babičce. Nosívala je do Národního. Mně poslouží, abych se tomu nakročenému samolibému spratkovi podívala do obličeje. Ani oční kontakt nenavázal,

A VŮKOL PLAMENY. NEVÍM UŽ, ZDA BRONZOVÉ NEBO KAMENNÉ, V KAŽDÉM PŘÍPADĚ TAK STATICKÉ, JAK JEN LZE OD NEMYSLÍCÍ HMOTY OČEKÁVAT. NAŠTĚSTÍ. Ale za očima topraská, řve, pláče, vyje hrůzou a bolestí. Víím, když oči otevřu, bude tu jen bronz, vítr a slunce. Otevřít je nemůžu, jako by mi na víčkách sedělo těch čtyřicet let zpupných lží.

PAK SE PROTRHLA HRÁZ. NĚKAM TAM JSEM SI SEDLA. SEDLA, BREČELA A NEVĚŘILA. JAK JSI TOHLE MOHL DOPUSTIT, BOŽE? POSTŘÍLELI JE A ZAPÁLILI JAK NAKAŽENÉ STÁDO! ALE VŽDYŤ TO BYLI I TVOJI LIDÉ...! BYLO TI DOBRĚ, KDYŽ SES NA TO DÍVAL?

ČAS DOZRÁL. SRAZ U AUTOBUSU. UTŘELA JSEM SI STOKRÁT OPLÁCHNUTÝ OBLIČEJ, SCHOVALA KUKÁTKO A PLIVLA SMĚREM K SOŠE. VŮBEC JÍ TO NEROZHODILO, PARTYZÁN DÁL REKOGNOSKOVAL TERÉN K OSVOBOZOVÁNÍ.

CESTOU NA SEŘADIŠTĚ JSEM MINULA BÍLOU NEHYBNOU ŽENU. ZHROUCENĚ SEDĚLA, BYLA ZOUFALÁ, ALE JEJÍ STRACH A NEJISTOTA DÁVNO ZKAMENĚLY. POHLADILA JSEM JI. ZVEDLA OČI, TAK ASI NAPŮL CESTY MEZI MNOU A NEBEM. “NEBOJ,” ŘEKLA, „ UŽ JSME V POŘÁDKU.“

Delicie Nerková 30 01 2020